

Juryrapport ICOM Scriptieprijs 2017

De jury heeft na lang beraad besloten om dit jaar geen van de inzenders te nomineren voor de ICOM Scriptieprijs 2017. Dat impliceert dat er dit jaar dus geen winnaar is. Helaas. De hoge kwaliteit van voorgaande jaren kon de jury dit jaar niet ontdekken. Het onderzoek was over de hele linie te weinig vernieuwend. Er worden op zich interessante vragen gesteld, maar deze worden nauwelijks beantwoord. Aanbevelingen ontbreken vaak. Aanbevelingen die slechts oproepen tot meer onderzoek worden door de jury als teleurstellend ervaren. Begrippen worden onvoldoende uitgewerkt. Bevindingen zijn te veel op bestaande (oude) bronnen gebaseerd en beperken zich vaak tot desktop research. Conclusies zijn vaak persoonlijke meningen die niet voldoende of helemaal niet worden onderbouwd en tot overmaat van ramp soms bezijden de waarheid zijn. De spelling en grammatica zijn verbeterd ten opzichte van de voorgaande jaren, maar daar is soms zeer wollig taalgebruik voor in de plaats gekomen. Op het gebruik van woorden die bij geen enkele jurylid bekend zijn zit niemand te wachten. Sommige Engelstalige scripties echter zijn taalkundig gezien van een zeer hoog niveau.

Desondanks is de jury optimistisch gestemd. Het is een goede ontwikkeling dat vanuit andere disciplines dan kunstgeschiedenis of museumstudies steeds meer scripties worden geschreven die betrekking hebben op de museumwereld. De museumwereld kan daar veel van leren. Maar andersom geldt dat ook. Een sterk analytisch bestuurskundig onderzoek dat in de ogen van jury mislukt omdat de student zijn pijlen richt op één museum dat maar zeer beperkt toegang verleent tot zijn data, is een gemiste kans. Met andere woorden: er valt door andere disciplines bij de museumsector ook veel te halen. Er vallen gaten in de diverse onderzoeken omdat men zich te beperkt informeert bij de museumsector, zowel qua recente literatuur als qua spelers in het veld.

Er vindt een aantal goede trendsignaleringen plaats. Men signaleert dat het accent verschuift van permanente naar tijdelijke tentoonstellingen. Er wordt gezocht naar nieuwe manieren om het publiek te betrekken. De term 'Commons' werd weer eens uit de kast gehaald. Beweegredenen om vriend van een museum te worden werden onderzocht, dans als beleving in het museum, partnerships, cross-overs en het museum als social enterprise passeerden de revue. Post-Fordism – de jury moest wel even Wiki erbij halen - is blijkbaar een trendy term onder professoren.

De jury wil alles behalve de indruk wekken dat alle inzenders slechte scripties hebben geschreven. Zij wil echter benadrukken dat scripties die met cum laude zijn beoordeeld nog steeds niet hoeven te beantwoorden aan de criteria die de jury zij heeft opgesteld ter beoordeling. Een scriptie kan vernieuwend binnen de Bestuurskunde zijn, terwijl binnen de museumwereld veel meer kennis bestaat over het onderwerp. Een onderzoek kan zo op zichzelf staan, dat het geen aansluiting vindt bij maatschappelijke ontwikkelingen of niet relevant is voor de internationale museale sector en toch baanbrekend zijn.

Scripties uit de restauratorenhoek die een niche-onderwerp tot op de bodem onderzoeken en analyseren waardoor er nieuwe kennis ontstaat zijn voor de internationale restauratoren-gemeenschap van wezenlijk belang. Echter, de jury is van mening dat zij niet de kennis en kunde bezit om deze categorie scripties te kunnen beoordelen. De overweging om een restorator als jurylid op te nemen gaat mank op het feit dat het hier in alle gevallen specialisten betreft die moeilijk andere specialismen kunnen beoordelen. Vandaar dat de jury heeft besloten om scripties van restoratoren voortaan uit te sluiten van deelname. De jury beraadt zich nog over een nieuw criterium dat hierbij behulpzaam kan zijn. De jury spreekt haar hoop uit dat de restoratiesector dit zal oppakken waardoor deze categorie wel de waardering krijgt die het verdient.

Arnoud van Aalst, voorzitter Scriptieprijs ICOM Nederland